УДК 342.951
DOI https://doi.org/10.32838/2707-0581/2020.2-2/08

Гончаренко Г.А.
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

УПРАВЛІННЯ СЕКТОРОМ БЕЗПЕКИ: ПОНЯТТЯ Й СУТНІСТЬ

Статтю присвячено дослідженню сутності, змісту понять «управління сектором безпеки», «сектор безпеки» й «сектор безпеки та оборони» в рамках адміністративно-правового регулювання. Установлено, що під «управлінням сектору безпеки» варто розуміти діяльність уповноважених органів, що спрямована на досягнення конкретних завдань за допомогою управлінських методів, форм, способів і функцій, а також громадськості, які реалізують державну політики у сфері забезпечення національної безпеки держави. Розкрито, що управління сектором безпеки та оборони має як загальні риси, притаманні суто управлінню (як особливій формі діяльності), так і специфічні риси, пов'язані із суб'єктами впливу, які можуть суттєво відрізнятися специфічними інструментами.

З'ясовано, що управління сектором безпеки є процесом, за допомогою якого підзвітні інститути безпеки забезпечують безпеку як державне благо шляхом проведення відкритої політики і практики. Підзвітність інститутів безпеки забезпечує демократичний контроль, який здійснюється низкою зацікавлених сторін, включаючи демократичні інститути, уряд, громадянське суспільство й засоби масової інформації.

Констатовано, що сектор безпеки і оборони України складається з чотирьох взаємопов'язаних складників: сили безпеки; сили оборони; оборонно-промисловий комплекс; громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки. Визначено, що інші державні органи й органи місцевого самоврядування здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки і оборони.

Проаналізовано, що в наукових працях розрізняють такі типи безпеки: 1) за суб'єктами (особиста, суспільна, національна, колективна, державна); 2) за масштабами (міжнародна, регіональна, локальна); 3) за суспільними сферами (політична, військова, економічна, екологічна, радіаційна); 4) залежно від характеру і спрямування певних видів суспільної діяльності (безпека праці, безпека життєдіяльності, безпека дорожнього руху, безпека авіаційна, безпека мореплавства, інформаційна безпека) тощо. До ознак, які охоплюються терміном «безпека», зараховують такі: 1) нормативно-правові (відсутність ризику, загроз і небезпек); 2) технічні правила захищеності (відповідність технічним нормам, правам, параметрам); 3) дотримання певного стану безпеки конкретної діяльності (авіаційна безпека, безпека дорожнього руху, безпека мореплавства, радіаційна безпека тощо); 4) інформаційна безпека (захищеність інформації); 5) правова безпека, особиста, суспільна, державна (особистості, суспільства, держави). Визначено, що суб'єкти управління передусім мають створювати умови, на яких гарантується певний рівень можливостей для задоволення потреб у безпеці людини (індивіда), суспільства та державних інститутів, який, по суті, і є якісно-кількісною характеристикою такого правового явища, як безпека.

Установлено, що сектор безпеки – це система органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськості, які реалізують державну політику у сфері забезпечення національної безпеки держави. Акцентовано увагу на тому, що в межах управління сектором безпеки важливими є точні та зрозумілі термінологічні категорії: «управління сектором безпеки», «сектор безпеки», а також «сектор безпеки та оборони», які повинні встановити чіткість і ясність у розумінні побудови системи, структури, організації й процесу такого управління, зможуть відображати закономірності, що об'єктивно існують у правовому регулюванні, і забезпечувати безпеку особи, суспільства та держави. Визнано, що ефективна система управління в секторі безпеки неможлива без удосконалення взаємодії між її суб'єктами, повинна мати комплексний характер і відповідати вимогам адміністративної правової доктрини та практики.

Ключові слова: *поняття, сектор безпеки, управління, сектор безпеки та оборони, адміністративно-правове регулювання.*

Постановка проблеми. У юридичній науці до сих пір не знайдено єдиного підходу в розумінні змісту таких категорій, як «управління сектором безпеки», «сектор безпеки», «сектор безпеки та оборони», що й стало підставою для вибору теми роботи й указує на актуальність дослідження. Крім того, прогалини як у теорії, так і в законодавстві з указаної проблеми впливають на виконання практичних завдань і сприяють виникненню активної дискусії науковців з приводу визначення «сектору безпеки» й/або «сектору безпеки та оборони». Ці питання викликають окремі складності в адміністративній науці щодо розкриття його структури, елементів і правового закріплення, потребують негайного вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці з'ясування змісту управління, державного управління приділяли увагу в науковій літературі такі науковці, як В.Б. Авер'янов, В.М. Гаращук, Ю.П. Битяк, Н.П. Матюхіна, В.А. Ліпкан, В.В. Крутов, О.М. Шевчук та ін. В Україні існує значна кількість наукових праць, присвячених окремим питанням сутності «сектору безпеки» й «сектору безпеки та оборони». Наведемо окремі з них. Так, В.К. Горовенко та В.П. Тютюнник здійснили аналіз актуальних загроз національній безпеці, указали, що сектор безпеки та оборони є підсистемою в загальній системі забезпечення національної безпеки України. Узявши за основу критерій відбору суб'єктів такого сектору, як наявність у них законодавчо наданих повноважень щодо застосування зброї, здійснення спеціальних заходів або правового примусу під час підтримання національної безпеки та оборони для включення їх до згаданого сектора, визначали їх суб'єктів [1]. С.П. Пономарьов розкрив поняття сектору безпеки та його зміст, із цією метою здійснив аналіз різних видів безпеки, дослідивши економічну, соціальну, політичну, екологічну, державну, особисту й військову безпеку [2]. Г.П. Ситник провів систематизацію наукових підходів до концептуалізації соціального явища національна безпека в теорії і практиці публічного управління [3]. О.С. Бодрук та М.Ф. Єжеєв [4] розглянули проблемні питання імплементації нової моделі сектору безпеки для України тощо.

Постановка завдання. Метою статті є здійснення наукового аналізу поняття «сектор безпеки», окремих елементів, визначення його складників, сфери застосування, а також дослідження його ознак у системі управління сектором безпеки у співвідношенні їх змісту стосовно «сектору безпеки та оборони».

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою з'ясування поняття й сутності правової конструкції «управління сектором безпеки» доцільно розглянути зміст його структурних елементів. Тлумачний словник української мови термін «управляти» тлумачить так: а) спрямовувати діяльність, роботу кого-, чого-небудь; бути на чолі когось, чогось; керувати; б) користуючись кермом та іншими регулюючими пристроями, спрямовувати рух, хід, роботу чого-небудь; спрямовувати хід якогось процесу, впливати на розвиток, стан чого-небудь [5, с. 642]. Управляти – це передбачати, організовувати, розпоряджатися, узгоджувати, контролювати [6, с. 8]. Категорія «управління» – це діяльність уповноважених органів, що спрямована на досягнення конкретних завдань за допомогою управлінських методів, способів і функцій [7, с. 10]. П. Друкер визначає управління як «специфічний вид діяльності, який перетворює неорганізований натовп на ефективну цілеспрямовану продуктивну групу» [8, с. 48]. Отже, під управлінням варто розуміти діяльність уповноважених органів, що спрямована на досягнення конкретних завдань за допомогою управлінських методів, форм, способів і функцій.

Досліджуючи зміст і сутність управління сектором безпеки та розкриваючи його зміст, доцільно звернутися до визначення терміна «безпека». Так, філософський словник термін «безпека» наводить як реально існуюче явище об'єктивної дійсності, тому що об'єктивна реальність «містить у собі різні матеріальні об'єкти, їх властивості, простір, час, рух, закони, різні суспільні явища – виробничі відносини, державу, культуру тощо» [9, с. 291]. Безпека як явище має поліфункціональний характер, де безпека як соціальна цінність суспільства – діяльність певної групи різних суб'єктів, а як соціальна потреба – це цілеспрямований результат такої діяльності. Причому безпека є необхідною умовою існування особистості, суспільства й держави, що гарантує можливість подальшого прогресивного розвитку цих елементів [10, с. 121]. В.П. Циганов визначає термін «безпека» як діяльність людей, суспільства, держави, світового співтовариства народів щодо виявлення, запобігання, послаблення, відвернення загрози, здатної загубити їх, позбавити матеріальних і духовних цінностей, завдати невідшкодованих збитків, заблокувати шляхи для прогресивного розвитку [11, с. 32]. Отже, безпека як соціальна цінність суспільства є необхідною

умовою існування особистості, суспільства й держави.

У наукових джерелах є розподіл на такі типи безпеки: 1) за суб'єктами (особиста, суспільна, національна, колективна, державна); 2) за масштабами (міжнародна, регіональна, локальна); 3) за суспільними сферами (політична, військова, економічна, екологічна, радіаційна); 4) залежно від характеру та спрямування певних видів суспільної діяльності (безпека праці, безпека життєдіяльності, безпека дорожнього руху, безпека авіаційна, безпека мореплавства, інформаційна безпека) тощо [2, с. 70]. Тобто поняття безпеки охоплює військові, економічні, технологічні, екологічні, соціальні та гуманітарні аспекти. До його сфери також входить питання збереження національної ідентичності й захист базових прав і свобод громадян [12, с. 8]. На нашу думку, «безпека» – це діяльність держави, громадськості, що спрямована на запобігання загрозам, виявлення, відвернення загроз. Безпека є необхідною умовою існування особистості, суспільства й держави.

До ознак, що охоплює термін «безпека», у юридичній літературі зараховують: 1) нормативно-правові (відсутність ризику, загроз і небезпек); 2) технічні правила захищеності (відповідність технічним нормам, правам, параметрам); 3) дотримання певного стану безпеки конкретної діяльності (авіаційна безпека, безпека дорожнього руху, безпека мореплавства, радіаційна безпека тощо); 4) інформаційна безпека (захищеність інформації); 5) правова безпека, особиста, суспільна, державна (особистості, суспільства, держави) [2, с. 69].

Г.П. Ситник указує, що суб'єкти управління передусім мають створювати умови, за яких гарантується певний рівень можливостей для задоволення потреб у безпеці людини (індивіда), суспільства та державних інститутів, який, по суті, і є якісно-кількісною характеристикою такого соціального явища, як безпека [3, с. 22]. Отже, зазначимо, що ефективне забезпечення безпеки особи є одним із основних завдань суб'єктів управління сектором безпеки.

Спочатку розглянемо зміст правової конструкції «сектор безпеки та оборони» в наукових джерелах і законодавстві. Зазначимо, що у сфері безпеки та оборони управління має як загальні риси, притаманні управлінню (як особливій формі діяльності), так і специфічні суб'єкти впливу, які можуть суттєво відрізнятися специфічними інструментами [13, с. 16].

Так, відповідно до ст. 1 Закону України «Про національну безпеку», правову конструкцію «сектор безпеки і оборони» визначено так: сектор безпеки і оборони – це система органів державної влади, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних і розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і, відповідно до Конституції та законів України, за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадян і громадських об'єднань, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України (п. 16) [14].

Законом України «Про національну безпеку» врегульовано й поняття сили безпеки – це правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту й інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України (п. 17 ст. 1). Сили оборони в Законі України «Про національну безпеку» визначені як Збройні Сили України, а також інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні й розвідувальні органи, органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення оборони держави (п. 18 ст. 1). Сектор безпеки і оборони України складається з чотирьох взаємопов'язаних складників: сили безпеки; сили оборони; оборонно-промисловий комплекс; громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки (ч. 1 ст. 12) [14].

До складу сектору безпеки і оборони входять Міністерство оборони України, Збройні Сили України, Державна спеціальна служба транспорту, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна прикордонна служба України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Управління державної охорони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальні органи України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування й реалізує державну військово-промислову політику. Інші

державні органи й органи місцевого самоврядування здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки і оборони (ч. ч. 2, 3 ст. 12). [14]. Окремі науковці до цього переліку додають ще Державне бюро розслідувань, Антимонопольний комітет України, Національне агентство з питань протидії корупції, Незалежний антикорупційний комітет з питань оборони, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних діянь та інших злочинів, інші відомства й організації [15, с. 102]. Тобто на законодавчому рівні передбачено, що сектор безпеки і оборони України складається з таких складників: 1) сили безпеки; 2) сили оборони; 2) оборонно-промисловий комплекс; 3) громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки. Інші державні органи й органи місцевого самоврядування здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки і оборони.

У наукових джерелах немає єдиного розуміння правової конструкції «сектор безпеки і оборони». Так, М.М. Лобко, Ф.В. Саганюк визначають сектор безпеки і оборони як систему визначених законом сил і засобів органів державної влади, місцевого самоврядування та військового управління й військових формувань і правоохоронних органів, на які покладені функції із забезпечення воєнної безпеки й оборони держави для підтримання її оборонного потенціалу, запобігання загрозам і нейтралізації загроз воєнного характеру, відсічі збройній агресії в разі збройного нападу на Україну [16, с. 137]. О.І. Кузьмук цей термін розуміє так: охоплена єдиним керівництвом і підконтрольна громадянському суспільству сукупність утворених відповідно до законів України органів державної влади, військових формувань, правоохоронних органів і служб, визначених органів, установ і підприємств їх усебічного забезпечення, діяльність яких, відповідно до Конституції та законодавства України, безпосередньо спрямована на планування, організацію і здійснення заходів забезпечення національної безпеки і оборони держави [17, с. 11]. В.К. Горовенко, В.П. Тютюнник уважають, що сектор безпеки і оборони є однією з підсистем системи підтримання національної безпеки України, суб'єкти якого здійснюють захист її національних інтересів від зовнішніх і внутрішніх загроз шляхом застосування зброї, здійснення спеціальних заходів або правового примусу в межах наданих їм повноважень [1, с. 23]. Отже, більшість фахівців-дослідників визначають «сектор безпеки і оборони» в широкому або вузькому розумінні. Так, цікавою є точка зору «широкого» тлумачення, зокрема В.С. Гречанінов уважає за потрібне залучати до складу такого сектору, крім «силових» структур, також дипломатичні служби й оборонну промисловість [18]. Отже, «сектор безпеки і оборони» є підсистемою системи забезпечення національної безпеки. Стосовно поняття «сектору безпеки і оборони» ми його розуміємо як сукупність уповноважених державних органів, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у сфері забезпечення національної безпеки. Її складниками є: 1) сили безпеки; 2) сили оборони; 2) оборонно-промисловий комплекс; 3) громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки.

Далі дослідимо розуміння терміна «сектор безпеки». Цей термін почав використовуватися в офіційних документах і працях науковців з 2-ої половини 90-х рр. XX ст. [1, с. 20]. Важливим є те, що на засіданні Генсекретаря ООН на 622-й сесії Генеральної Асамблеї від 23 січня 2008 р. сектор безпеки як поняття в широкому сенсі його розуміння використовується для опису структур, установ і персоналу, відповідальних за керівництво, забезпечення й нагляд за безпекою в країні [19].

В окремих міжнародних наукових джерелах термін «сектор безпеки» розуміють як сукупність усіх органів і сил, обов'язок яких полягає в захисті суспільства, держави та її інститутів. До його складу належать стрижневі структури, такі як збройні сили, правоохоронні органи, воєнізовані формування, органи розвідки та безпеки, митна служба, берегова охорона та прикордонна служба, а також ті інститути, які формулюють, здійснюють і контролюють політику внутрішньої та зовнішньої безпеки. ЄС і Європейська Парламентська Асамблея поділяють сектор безпеки на чотири головні складники: оборона, поліція, розвідувальні органи й керівництво кордонами [20]. К. Валасек пропонує розглядати сектор безпеки як сукупність державних інститутів та інших організацій, які відіграють певну роль у підтриманні безпеки держави та її громадян, а саме: основні суб'єкти безпеки, представлені державними силовими структурами; органи управління системою безпеки й контролю – від парламенту й уряду до суб'єктів громадянського суспільства, у тому числі засобів масової інформації; органи юстиції та правопорядку; не передбачені законодавством

сили безпеки, а саме визвольні армії, партизанські формування, приватні охоронні фірми, ополчення політичних партій тощо; не передбачені законодавством учасники громадянського суспільства – професійні об'єднання, науково-дослідні заклади, правозахисні, релігійні й неурядові організації та групи місцевої громадськості [21, с. 2]. Існує й інший підхід, де йдеться про «сектор національної безпеки», який розглядається як «структура сучасної європейської держави, що здатна значно посилити й упорядкувати комплекс заходів з її безпеки», і «сектор безпеки України», до якого включаються дипломатичні служби, збройні сили, служба безпеки, внутрішні війська, міліція, сили МНС, митниця, судова система, оборонна промисловість та інші різні структури. При цьому сектор безпеки України може охоплювати й військову компоненту − воєнну організацію держави, а також невійськову − більш чисельну та різноманітну за складом [22]. О. Грин термін «сектор безпеки» розуміє як сукупність «інституцій та організацій, яким держава надала легітимізовану роль у використанні чи загрозі використання примусової сили в суспільстві для протидії зовнішнім або внутрішнім загрозам безпеці держави та її громадян» [23]. Тобто сектор безпеки, як правило, об'єднує (інтегрує) питання політичної, економічної, інформаційної, воєнної тощо сфер безпеки, вирішення яких забезпечуються воєнними й невоєнними методами [24]. Заслуговує на увагу також позиція, викладена в міжнародних документах, а саме: управління сектором безпеки є процесом, за допомогою якого підзвітні інститути безпеки забезпечують безпеку як державне благо шляхом проведення відкритої політики та практики. Підзвітність інститутів безпеки забезпечує демократичний контроль, який здійснюється низкою зацікавлених сторін, включаючи демократичні інститути, уряд, громадянське суспільство й засоби масової інформації [25].

У національних юридичних наукових джерелах термін «сектор безпеки» вчені теж розглядають по-різному. На думку одних, це сукупність державних органів та організацій, які покликані гарантувати безпеку особи, суспільства й держави [26, с. 9]. Інші ж уважають, що критерієм безпеки в державі є безпека в усіх сферах її діяльності, тому сутність сектору безпеки полягає в злагодженій діяльності всіх його елементів [2, с. 71, 72]. Цікавою є точка зору дослідників, які зазначили, що «сектор безпеки» – це інтегральна категорія, яка має такі структурні елементи: 1) об'єкт; 2) суб'єкти; 3) межі (сфери) сектору безпеки (об'єктивний складник); 4) загрози воєнного характеру (суб'єктивна сторона) [27, с. 145, 146]. Окрім цього, є позиція, що сектор безпеки може включати й несилові компоненти, такі як сукупність органів державної влади й органів місцевого самоврядування, оборонно-промисловий і науковий комплекси тощо, які в мирний час ніби мають переваги перед силовими [28, с. 56]. Отже, у наукових дослідженнях поняття «сектор безпеки» розглядають у «вузькому» та «широкому» значеннях. Зазначається, що в першому випадку його ототожнюють із силовим блоком, а другому – крім силового блоку, до сектора безпеки можуть входити оборонно-промисловий і науковий комплекси, органи державної влади й місцевого самоврядування, які забезпечують формування та реалізацію зовнішньої й внутрішньої політики, екологічну та інформаційну безпеку тощо [28, с. 59].

Висновки. Сектор безпеки – це система органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськість, які реалізують державну політику у сфері забезпечення національної безпеки держави. Управління сектором безпеки – це система правових, організаційних та економічних механізмів управлінської діяльності суб'єктів сектору безпеки, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері забезпечення національної безпеки держави. Інші державні органи й органи місцевого самоврядування здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки. Ефективна система управління в секторі безпеки неможлива без удосконалення взаємодії між суб'єктами сектору безпеки. Тільки ефективна взаємодія та взаємозв'язок будуть гарантувати забезпечення належного рівня безпеки особи, суспільства й держави.

Список літератури:

1. Горовенко В.К., Тютюнник В.П. Актуальні проблеми сектора безпеки та оборони України. *Наука і оборона.* 2014. № 4. С. 20–25.
2. Пономарьов С.П. Поняття та сутність сектору безпеки. *Право.ua.* 2015. № 3. С. 69–72.
3. Ситник Г.П. Концептуалізація соціального явища національна безпека в теорії і практиці публічного управління. *Науковий часопис Академії національної безпеки.* 2019. Вип. 1–2 (21–22). С. 8–30.

4. Бодрук О.С., Єжеєв М.Ф. Проблемні питання імплементації нової моделі сектору безпеки для України. *Стратегічна панорама.* 2009. № 1. С. 132–138.

5. Новий тлумачний словник української мови : у 4 т. / уклад. : В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Аконіт, 2000. Т. 3 (О-Р). 927 с.

6. Fayol, Henri Administration industrielle et générale; prévoyance, organisation, commandement, coordination, controle. *Bull. pt.* 1916. № 3. 174 p. URL. http://www.worldcat.org.

7. Пилипишин В.П. Поняття та основні риси державного управління. *Юридична наука і практика*. 2011. № 2. С. 10–14.

8. Peter F. Drucker. The Practice of Management. Publisher : Oxford : Butterworth-Heinemann, 1999. 399 p.

9. Философский словарь / под ред. М.М. Розенталя. 3-е изд. Москва : Политиздат, 1972. 496 с.

10. Чуваков А.О. Безпека: соціально-політична сутність поняття. *Правова держава.* 2014. № 18. С. 119–123.

11. Циганов В.В. Національна безпека України : посібник / Нац. акад. внутр. справ України. Київ, 2004. 100 с.

12. Дацків Р.М. Економічна безпека держави в умовах глобальної конкуренції. Львів : Центр Європи, 2006. 160 с.

13. Каляєв А. Теоретичні підходи щодо трансформації сучасних моделей державного управління у сфері безпеки та оборони. *Ефективність державного управління.* 2018. Вип. 1 (54). Ч. 1. С. 13–19.

14. Про національну безпеку : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.

15. Пономарьов С.П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності сектору безпеки і оборони України : дис. … докт. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2018. URL: https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/auto/25/1.pdf.

16. Лобко М.М., Саганюк Ф.В. Сектор безпеки і оборони: проблеми формування та розвитку. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняховського*. 2014. № 1 (50). С. 134–139.

17. Кузьмук О.І. Стратегічна перспектива безпеки і оборони України. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2013. № 2 (11). С. 6–13.

18. Гречанинов В. Сектор безопасности Украины и культура безопасности. URL: http://www.ua2nato.org.ua/2010210209211232211/expert/ 4322010203229213238219/5572article?tmpl=component&print= 1&page.

19. Securing peace and development: the role of the United Nations in supporting security sector reform. Report of the Secretary2General. A/62/6592S/2008/39. 23 January 2008. URL: http://daccess2dds2 ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N08/216/06/PDF/N0821606.pdf? OpenElement.

20. Розбудова безпеки і оборони : збірка матеріалів щодо Плану партнерських дій із створення інститутів оборони і безпеки (PAP-DIB) / за ред. Філіпа Х. Флурі, Вітлема Ф. ван Їкелена ; перекл. з англ. О. Михалочко. Женева – Київ, 2006. 383 с.

21. Валасек К. Гендер и реформирование сектора безопасности. 2008. URL: http://www.osce. org/ru/odihr/75278?download=true.

22. Альманах сектору безпеки України. 2012 / ред. кол. : О. Мельник, М. Сунгуровський, А. Чернова та ін. Київ : Центр Разумкова, 2013. 144 с.

23. Greene O. Security Sector Reform, Conflict Prevention and Regional Perspectives. *Journal of Security Sector Management.* 2003. Vol. 1. № 1. 27 p. URL: http://www.gsdrc.org/docs/open/ssr_tg.pdf.

24. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та перспективи розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України» : Постанова Верховної Ради України від 05.07.2012 № 5086-VI. *Відомості Верховної Ради України.* 2013. № 25. Ст. 263.

25. Criteria for good governance in the defence sector: International standards and principles. URL: http://cids.no/wp-content/uploads/pdf/7215-Critera-for-Good-Governance-in-the-Defence-Sector-k6.pdf.

26. Чорний В.С. Особливості демократичного цивільного контролю над військовою сферою українського суспільства на сучасному етапі. *Social development & Security.* 2018. № 3 (5). С. 3–13. URL: http://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/41/38.

27. Сектор безпеки України: аспекти трансформації / Ф. Саганюк, І. Романов, В. Троцько та ін. *Політичний менеджмент*. 2008. № 3. С. 141–156.

28. Семенченко А.І. Поняття «сектор безпеки» та «воєнна організація держави»: методика розробки й обґрунтування призначення, складу й структури та взаємозв'язків. *Стратегічна панорама*. 2007. № 3. С. 54–69.

Goncharenko G.A. SECURITY SECTOR MANAGEMENT: CONCEPT AND SUMMARY

The article is devoted to the study of the essence, content and concept of "security sector management", "security sector", and "security and defense sector" within the framework of administrative regulation. It was established that "security sector management" should be understood as the activities of authorized bodies aimed at achieving specific tasks using managerial methods, forms, methods and functions, as well as the public implementing state policies in the field of ensuring national security, society, and the state. It is revealed that the management of the security and defense sector, as common features inherent in management (as a special form of activity), and has specific subjects of influence, which can differ significantly in specific tools.

It has been established that managing the security sector is the process by which accountable security institutions ensure security as a public good through open policies and practices. The accountability of security institutions provides democratic oversight by a range of stakeholders, including democratic institutions, government, civil society and the media. It was stated that the security and defense sector of Ukraine consists of four interconnected components: security forces; defense forces; military-industrial complex; citizens and public associations voluntarily participating in ensuring national security. It was determined that other state bodies and local self-government bodies carry out their functions to ensure national security in cooperation with bodies that are part of the security and defense sectors.

It is analyzed that the following types of security are distinguished in scientific works as: 1) by subject (personal, public, state, collective, state) 2) by scale (international, regional, local) 3) by public spheres (political, military, economic, environmental , radiation) 4) depending on the nature of i direction of certain types of public activities (labor safety, life safety, road safety, aviation safety, maritime safety tions, information security), and others. The signs covering the term "security" include, namely: 1) regulatory and legal (no risk, threats and dangers) 2) technical security rules (compliance with technical standards, rights, parameters) 3) compliance with a certain security state of a specific activity (aviation safety, road safety, navigation safety, radiation safety, etc.); 4) information security (information security); 5) legal security, personal, public, state (individuals, societies, states). It is determined that the subjects of governance should first of all create conditions under which a certain level of capabilities is guaranteed to meet the security needs of a person (individual), society and state institutions, which in essence is a qualitatively-quantitative characteristic of such a legal phenomenon as security.

It has been established that the security sector is a system of government bodies, local self-government bodies and the public implementing state policies in the field of ensuring national security, society, and the state. The emphasis is on the fact that, within the framework of the security sector management, accurate and understandable terminological categories like "security sector management", "security sector", and "security and defense sector" are important, which should establish clarity in understanding the construction of the system, structure, organization and the process of such management, and will be able to reflect the laws that objectively exist in legal regulation and ensure the safety of individuals, society and the state. It is recognized that an effective management system in the security sector is impossible without improving the interaction between its actors, should be comprehensive, and meet the requirements of administrative legal doctrine and practice.

Key words: *concept, security sector, management, security and defense sector, administrative regulation.*